

AVROTROS en Het Concertgebouw presenteren

Het Zondagochtend Concert

28 april 2024 - Grote Zaal - 11.00 uur

Het Zondagochtend Concert 30 jaar!

Radio Filharmonisch Orkest
Dima Slobodeniouk, dirigent
Bram van Sambeek, fagot

Gioacchino Rossini Overture uit 'La scala di seta'
1792-1868

Gioacchino Rossini Fagotconcert
Allegro
Largo
Rondo

Antonín Dvořák Symfonie nr. 7 in d, op. 70
1841-1904
Allegro maestoso
Poco adagio
Scherzo: Vivace
Finale: Allegro

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

5 mei - Grote Zaal

Felix Klieser speelt hoornconcerten van Mozart en Strauss

12 mei - Kleine Zaal

Maxwell Quartet speelt Mendelssohn en Haydn

19 mei - Grote Zaal

Rimski-Korsakovs *Sheherazade* en Noa Wildschut speelt Tsjaikovski

26 mei - Grote Zaal

Alena Baeva speelt Mendelssohns *Vioolconcert*

Bestel nu voor het nieuwe seizoen!

De verkoop is gestart voor Het Zondagochtend Concert 2024-2025.

concertgebouw.nl/zondag

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! #concertgebouw

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

Binnen twintig jaar componeerde Gioacchino Rossini 29 opera's waarmee hij een Italiaanse volksheld werd. *La scala di seta* (De zijden trap) is een klassieke klucht over liefdesperikelen. De ouverture zet de toon met schalkse melodietjes en flitsende dialogen tussen verschillende instrumentgroepen. Een typisch Rossini-trekje is de aanzwellende herhaling van een kort motiefje, een effect dat het Italiaanse publiek uitzinnig maakte. Anderen, zoals Rossini's operaconcurrent Berlioz, werden er knetterge van.

Fagotconcert van Rossini?

De oudere Rossini was ook de (vermoedelijke) maker van het hier gespeelde *Fagotconcert*. Het is een rariteit, want soloconcerten voor dit instrument hoor je niet vaak. En dat, zegt solist Bram van Sambeek, heeft diverse redenen. 'Elk symfonieorkest heeft fagottisten, maar weinigen van hen maken carrière als solist. Hand in hand daarmee gaat het beperkte repertoire, al gaat dat verder dan dat ene bekende *Fagotconcert* van Mozart. Vivaldi bijvoorbeeld schreef maar liefst 39 fagotconcerten; er zijn concertstukken van Weber, Paganini en Verdi. En er zijn aardig wat hedendaagse fagotconcerten, waarvan ik er verscheidene speel.'

De tienjarige Van Sambeek raakte op de muziekschool gefascineerd door de klank van de fagot zonder het instrument gezien te hebben – en was meteen verkocht. Een aanstelling bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest, de toekenning van de Borletti Buitoni Award en de Nederlandse Muziekprijs plaveiden de weg voor een internationale solocarrière, met de absolute garantie dat hij voor verrassingen zorgt. De klassieke stukken die hij speelt zijn voor velen nieuw, componisten van nu schrijven muziek voor hem en daarnaast speelt hij – jawel – covers van metal-nummers in zijn eigen rockband Orbi.

Vergeten werk

Rossini's *Fagotconcert* staat op Van Sambeeks repertoire sinds hij het hoorde spelen door de Italiaanse sterfagottist Sergio Azzolini, die zo'n beetje de ontdekker van dit vergeten werk is. De orkestpartij werd vermoedelijk niet door Rossini zelf geschreven, maar de solopartij wel: die droeg hij op aan een favoriete leerling van het conservatorium waar hij les gaf. Het is dan ook eigenlijk een examenstuk, getuige de ondertitel 'Concerto da esperimento' (Toetsingsconcert). Dat doet niks af aan de kwaliteit van de muziek, waarin je diverse Rossini-kenmerken kunt horen.

Zo had deel twee een opera-aria kunnen zijn – hier wordt het grote bereik van de fagot volop benut – en neigt het slotdeel naar de showpassages uit de opera *Il barbiere di Siviglia*, waarin de zingende hoofdpersoon zijn kunnen toont.

Melodische vondsten van Dvořák

Van Sambeeks betrokkenheid bij hedendaagse Finse muziek bracht hem in contact met Dima Slobodeniouk, een Finse dirigent die zich vaak aan 'riskante' programma's waagt: hij brengt bij voorkeur onbekend of nieuw werk onder de aandacht. Maar vernieuwing bestaat niet zonder traditie, en Slobodeniouk dirigeert met evenveel overgave een evergreen als Dvořák's *Zevende symfonie in d*, op. 70.

Toen Dvořák dit werk schreef was hij een internationaal gearriveerd componist. Vooral in Engeland had de ooit 'provinciale' componist uit Tsjechië een enthousiast publiek verworven. Hij voldeed dan ook graag aan een opdracht van een Londens orkest voor een nieuwe symfonie. Dvořák was beroemd geworden door zijn gulle gebruik van Tsjechische volksdansritmes, maar inmiddels durfde hij het aan om muziek te schrijven zonder opzichtige folkloristische kleurtjes. Hij wilde een groots, expressief stuk schrijven dat zich

kon meten met de recente *Derde symfonie* van Brahms, zijn grote idool. Omgekeerd was Brahms altijd jaloers geweest op Dvořák's onuitputtelijke melodiegevoel.

En aan melodische vondsten ontbreekt het in de *Zevende symfonie* bepaald niet: ze lijken volkomen spontaan hun weg naar het muziekpapier gevonden te hebben. Niets is minder waar. Dvořák was een fijnslijper die over elke noot nadacht. Daarmee bereikte hij hier een fraaie balans tussen vrolijkheid en tragiek. Alle delen worden gekenmerkt door opvallende stemmingswisselingen, en in elke uitvoering ligt het accent anders. Sommige dirigenten benaderen de *Zevende* als een tragisch werk, mede omdat Dvořák het tweede deel componeerde met de recente dood van zowel zijn zoon als zijn moeder in het achterhoofd. Anderen benadrukken juist de lichte kanten van het stuk. Het Scherzo, bijvoorbeeld, heeft qua melodie een Slavisch-melancholiek karakter, maar daar dartelen steeds weer kekke dansritmes doorheen. En de Finale, opgezet als een dramatisch verhaal met donkere randen, neemt tegen het slot een zonnige majeure-wending die de emotionele temperatuur enorm opjaagt.

Michiel Cleij